

ԿՈՌՈՒՊՑԻԱՅԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՎԻՎ 17/22

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԳՈՐԾԻ ՎԱՐՈՒՅԹԸ ԿԱՐՃԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ք. Երևան

24 մայիսի 2022թ.

Կոռուպցիայի կանխարգելման Հանձնաժողովը, կազմով՝ Հայկուհի Հարությունյանի, Արամայիս Փաշինյանի, Նարեկ Համբարձումյանի, (այսուհետ՝ Հանձնաժողով), 2022 թվականի մայիսի 24-ին, քննելով ՀՀ վարչական դատարանի դատավոր Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանի կողմից «Հայտարարատու պաշտոնատար անձի 2020 թվականի գույքի, ամուտների և շահերի» տարեկան հայտարարագրում ոչ ամբողջական տվյալ ներկայացնելու փաստի առթիվ 2022 թվականի մայիսի 18-ի N ՎԻՎ/17/22 որոշմամբ հարուցված վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործը.

ՊԱՐԶԵՑ

1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործի վարույթի նախապատմությունը.

1.1 Հանձնաժողովը, 2020 թվականի մարտի 25-ին ընդունված «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ

կատարելու մասին» ՀՕ-199-Ն օրենքի 14-րդ հոդվածի 4-րդ մասի համաձայն՝ «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 25-րդ հոդվածով սահմանված կարգով, իրականացնելով դատավորների հայտարարագրերի վերլուծություն, մասնավորապես, պարզել է, որ ՀՀ վարչական դատարանի դատավոր Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանի կողմից 2021 թվականի մայիսի 27-ին «Հայտարարատու պաշտոնատար անձի 2020 թվականի գույքի, եկամուտների և շահերի» տարեկան հայտարարագրի (այսուհետ՝ Հայտարարագիր) «Բ.1. Անշարժ գույքը» բաժնում անշարժ գույքի որևէ միավորի վերաբերյալ տվյալ չի հայտարարագրել: Մինչդեռ ՀՀ կադաստրի կոմիտեից ստացված թիվ ՍԹ/5146-2021 գրության համաձայն՝ 28.12.2001 թվականից Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանին համատեղ սեփականության իրավունքով պատկանում են 3 միավոր անշարժ գույք՝ հողամասեր Տավուշի մարզ, Գետահովիտ համայնք հասցեում՝ անշարժ գույքի հետևյալ հաշվառման համարներով՝ 11.01.2001 թվականի որոշմամբ հարուցվել է թիվ N ՎԻՎ/17/22 վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի վարույթը:

1.2 2022 թվականի մայիսի 18-ին Գրիգոր Առաքելյանը 04.05.2022 թվականի թիվ 01/832-2022 գրությամբ հրավիրվել է Հանձնաժողով՝ վերջինիս մասնակցությամբ վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրության կազմման նպատակով: Գրիգոր Առաքելյանը պատշաճ ծանուցվել է, սակայն չի ներկայացել վարչական իրավախախտման վերաբերյալ արձանագրության կազմմանը, և վերջինիս բացակայությամբ կազմվել է վարչական իրավախախտման վերաբերյալ թիվ ՎԻՎ/17/22 արձանագրությունը՝ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի 169.28-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված առերևույթ իրավախախտման հատկանիշով:

1.3 Գրիգոր Առաքելյանի կողմից 2021 թվականի մայիսի 25-ին Հանձնաժողովի պաշտոնական էլեկտրոնային հասցեին են ներկայացվել վերոնշյալ թվով երեք հողամասերի՝ ՀՀ կադաստրի կոմիտեից ստացված հողահատկացման հիմքերը՝ Տավուշի մարզի Գետահովիտ համայնքի ղեկավարի կողմից 11.01.2001 թվականի որոշմամբ հաստատված:

1.4 Վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի քննությունը նշանակվել է 2022 թվականի մայիսի 24-ին, Գրիգոր Առաքելյանի մասնակցությամբ իրականացվել է գործի քննություն:

2. Վարույթի մասնակցի բացատրությունը.

Գրիգոր Առաքելյանը Հանձնաժողովին 17.05.2022 թվականին ներկայացրած գրավոր բացատրությամբ, մասնավորապես, հայտնել է, որ Հայտարարագրում հայտնաբերված, հայտարարագրման ենթակա թվով երեք հողամասերի՝ 001/001/001, 001/001/002, 001/001/003 հաշվառման համարանիշներով անշարժ գույքի միավորների մասին վերջինս տեղեկացել է միայն Հանձնաժողովի կողմից ուղարկված գրության բովանդակությանը ծանոթանալուց հետո՝ իր ծնողներից, քանի որ նշված անշարժ գույքերը սեփականաշնորհվել են 1991 թվականին, այսինքն՝ այն ժամանակ, երբ ինքը եղել է ընդամենը 2 տարեկան, որի վերաբերյալ պետական գրանցում է կատարվել 2001 թվականին, երբ ինքը դեռևս եղել է անչափահաս: Նշվածով պայմանավորված՝ գտել է, որ իր մեղքը բացակայում է կատարված արարքում:

3. Գործի քննության ընթացքում հաստատված հանգամանքները.

Հանձնաժողովն, ուսումնասիրելով և վերլուծելով գործում առկա նյութերը, կատարելով գործի հանգամանքների համակողմանի քննություն, հաստատված է համարում հետևյալը.

Գրիգոր Առաքելյանը 2021 թվականի մայիսի 25-ին ներկայացված Հայտարարագրի «Բ.1. Անշարժ գույքը» բաժնում անշարժ գույքի որևէ միավորի վերաբերյալ տվյալ չի հայտարարագրել:

Մինչդեռ, Հայտարարագրում ենթակա է հայտարարագրման 28.12.2001 թվականից Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանին համատեղ սեփականության իրավունքով պատկանում են 3 միավոր անշարժ գույք՝ հողամասեր Տավուշի մարզ, Գետահովիտ համայնք հասցեում՝

215

անշարժ գույքի հետևյալ հաշվառման համարներով :

4. Որոշումն ընդունելու իրավական հիմքերը, հիմնավորումները և պատճառաբանությունը

4.1 Գրիգոր Առաքելյանը «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի (այսուհետ՝ նաև Օրենք) 34-րդ հոդվածի համաձայն հանդիսանում է գույքի, եկամուտների և շահերի հայտարարագրման պարտականություն ունեցող անձ:

4.2 Օրենքի 40-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի համաձայն՝ հայտարարագիրը՝ երառում է հայտարարատուին սեփականության իրավունքով պատկանող անշարժ գույքը՝ հողամասը, իսկ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ գույքը հայտարարագրելիս նշվում են անշարժ գույքի դեպքում՝ անշարժ գույքի տեսակը, գտնվելու վայրի հասցեն, գույքի հաշվառման համարը, մակերեսը, սեփականության տեսակը (անձնական կամ ընդհանուր), ընդհանուր բաժնային սեփականության դեպքում՝ հայտարարատու սեփականատիրոջ բաժինը, համասեփականատիրոջ բաժինը, նրա անվանումը կամ անունը, ազգանունը, հայրանունը և նրանց միջև առկա կապի բնույթը, գույքը ձեռք բերելու տարին և եղանակը:

4.3 «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի համաձայն՝ Հանձնաժողովը քննում և լուծում է հայտարարագրմանն առնչվող խախտումների վերաբերյալ գործեր:

4.4 «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» օրենսգրքի 244.17-րդ հոդվածի համաձայն՝ օրենսգրքի 169.28-րդ հոդվածով նախատեսված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ գործերը քննում և վարչական տույժեր է նշանակում Հանձնաժողովը:

4.5 «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքով 252-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարմինը (պաշտոնատար անձը) **ապացույցները գնահատում է իր ներքին համոզմունքով, որը հիմնված է գործի՝ իրենց ամբողջությամբ վերցված բոլոր**

հանգամանքների համակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ հետազոտման վրա, ղեկավարվելով օրենքով և իրավագիտակցությամբ:

4.6 «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, **այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:**

4.7 «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքով 247-րդ հոդվածով սահմանված իրավանորմի համաձայն՝ **վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործի վարույթը չի կարող սկսվել, իսկ սկսվածը ենթակա է կարճման** նույն հոդվածի 1-ին կետով սահմանված հանգամանքների դեպքում, այն է՝ **վարչական իրավախախտման դեպքի կամ կազմի բացակայությունը:**

Հանձնաժողովը, համադրելով գործում առկա փաստական հանգամանքները, դրանց նկատմամբ կիրառելի իրավական նորմերի պահանջների հետ, հաստատված է համարում, որ **իրավախախտման կազմը բացակայում է** հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի (9-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական իրավախախտում (զանցանք) է համարվում պետական կամ հասարակական կարգի, (...) քաղաքացիների իրավունքների և ազատությունների, կառավարման սահմանված կարգի դեմ ոտնձգվող հակաիրավական, **մեղավոր (դիտավորյալ կամ անզգույշ)** այնպիսի գործողությունը կամ անգործությունը, որի համար օրենսդրությամբ նախատեսված է վարչական պատասխանատվություն:

Նույն օրենսգրքի 279-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչական իրավախախտման վերաբերյալ գործը քննելիս մարմինը (պաշտոնատար անձը) պարտավոր է պարզել՝ կատարվել է, արդյոք, վարչական իրավախախտում, արդյոք, **տվյալ անձը մեղավոր է այն կատարելու մեջ. արդյոք, նա ենթակա է վարչական պատասխանատվության** (...):

Մատնանշված իրավական նորմերի բովանդակությունից հետևում է, որ վարչական պատասխանատվության ոլորտում գործում են «ըստ մեղքի պատասխանատվության» կարևորագույն սկզբունքը:

218

Ըստ մեղքի պատասխանատվության սկզբունքի էությունն այն է, որ անձը ենթակա է վարչական պատասխանատվության միայն այն դեպքում, երբ զանցանքի կատարման մեջ վերջինիս մեղավորությունը (դիտավորություն կամ անզգուշություն) հաստատված է իրավասու մարմնի կողմից, քանի որ անձի արարքում մեղքի բացակայությունը վկայում է վարչական իրավախախտման բացակայության մասին:

Նմանատիպ իրավական դիրքորոշում է արտահայտել նաև ՀՀ սահմանադրական դատարանը 12.10.2010 թվականի թիվ ՍԴՈ-920 որոշմամբ՝ նշելով, որ վարչական պատասխանատվության սկզբունքներից է «պատասխանատվությունը մեղքի համար» սկզբունքը, ինչը նշանակում է, որ վարչական տույժը (պատասխանատվությունը) կարող է կիրառվել միայն վարչական իրավախախտում կատարելու մեջ մեղավոր անձի նկատմամբ:

ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ իր գործողություններով քաղաքացիական իրավունքներ ձեռք բերելու և իրականացնելու, իր համար քաղաքացիական պարտականություններ ստեղծելու ու դրանք կատարելու քաղաքացու ունակությունը (քաղաքացիական գործունակություն) լրիվ ծավալով ծագում է չափահաս, այսինքն՝ տասնութ տարեկան դառնալու պահից:

Սույն գործով Հանձնաժողովն արձանագրում է, որ Գրիգոր Առաքելյանը անշարժ գույքերի՝ հաշվառման համարներով հողամասերի, սեփականատեր է դարձել սեփականաշնորհման արդյունքում, վերջինիս իրավունքը գրանցվել է և անշարժ գույքերի իրավունքի պետական գրանցման վկայականներ են տրվել 28.12.2001 թվականին, այսինքն այն ժամանակ, երբ Գրիգոր Առաքելյանը եղել է անչափահաս, հետևաբար այդ հանգամանքի մասին վերջինիս չիմանալու պատճառաբանությունները գործի քննությամբ համարվեցին հիմնավորված:

Այսպես, օրենքի ուժով գրանցված իրավունքի և վարչական պատասխանատվության հիմքում այն դրվելու հարցերին է անդրադարձել նաև ՀՀ վարչական դատարանը թիվ **ՎԴ/8774/05/18 վարչական գործով գործով օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով՝ մասնավորապես արձանագրելով հետևյալը.** « (.....) մինչդեռ Դատարանը փաստում է, որ գույքի նկատմամբ գրանցված իրավունքի մասին տեղեկացված լինելու կանխավարկածի նպատակը համապատասխան շահագրգիռ անձի իրավունքների երաշխավորումն է՝ գրանցման պահից դրանց իրավական ուժի շնորհման միջոցով, ինչը

սակայն չի կարող դրվել վարչական իրավախախտման հաստատման հիմքում, այսինքն՝ օրենքի ուժով գրանցված իրավունքի մասին տեղեկացված լինելը չի կարող ինքնին դիտվել նման իրավունքի մասին **փաստացի տեղեկացվածություն, քանի որ անձը վարչական պարասխանադրության կարող է ենթարկվել միայն մեղքի առկայության դեպքում**, իսկ մեղքը դա մեղավոր գործողություն կամ անգործություն է, այդ թվում նաև՝ անզգուշության ձևով, այն է՝ անձը պետք է կանխատեսի վնասակար հետևանքները կամ պարտավոր լինի և կարող լինի կանխատեսել դրանք:

Դատարանն արձանագրում է, որ վնասակար հետևանքների կանխատեսում անձը չի կարող անել, եթե փաստացի տեղյակ չէ որևէ իրավիճակի մասին՝ անկախ օրենքի ուժով տեղեկացված լինելուց»:

Սույն գործով հայտարարագրման ենթակա տվյալները՝ համատեղ սեփականության իրավունքով պատկանող 3 միավոր անշարժ գույքի սեփականության իրավունքը գրանցվել են 28.12.2001 թվականից, երբ Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանը եղել է անչափահաս (ծննդյան ամսաթիվը՝ 18.03.1989թ.):

Վերոնշյալով պայմանավորված՝ տվյալ դեպքում հաստատվում է, որ թեև Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանը իր հայտարարագրում չի ներառել իրեն սեփականության իրավունքով պատկանող անշարժ գույքերի վերաբերյալ տվյալները, սակայն այդ արարքում բացակայում է նրա մեղքը (անզգուշությունը), քանի որ Գրիգոր Սամվելի Առաքելյանը, փաստացի տեղեկացված չլինելով դրանց մասին, չէր կարող ու պարտավոր չէր կանխատեսել այդպիսի գույքերի՝ իր անվամբ գրանցված լինելու հանգամանքը, ուստի նրա արարքում վանցակազմի պարտադիր տարր հանդիսացող մեղքը չի կարող համարվել հաստատված, ինչը բացառում է վարչական իրավախախտման առկայությունը, և, ըստ այդմ էլ, վարչական տույժի նշանակման իրավական հնարավորությունը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի մասին» օրենքի 22-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով, 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով, Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի 247-րդ հոդվածով, Հանձնաժողովը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. 2022 թվականի մայիսի 18-ին հարուցված վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ N ՎԻՎ 17/22 գործի վարույթը կարճել՝ իրավախախտման կազմի բացակայության հիմքով:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում Գրիգոր Առաքելյանին այն սահմանված կարգով հանձնելու (հանձնված համարվելու) հաջորդող օրվանից:
3. Որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո Գրիգոր Առաքելյանին տրամադրել եռօրյա ժամկետ՝ «Հայտարարատու պաշտոնատար անձի 2020 թվականի գույքի, եկամուտների և շահերի» հայտարարագրի համապատասխան բաժնում ուղղում կատարելու համար:
4. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետում:

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝

ՀԱՅԿՈՒՇԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ